

Verantwoordingsinformatie, behorend bij het
kwalificatiedossier mbo:

Tandartsassistent

Kwalificaties

» **Tandartsassistent**

Versie

Gewijzigd 2016

Geldig vanaf

01-08-2016

Penvoerder: Sectorkamer zorg, welzijn en sport
Gevalideerd door: Sectorkamer zorg, welzijn en sport
Op: 26-11-2015

Inhoudsopgave

Het kwalificatiedossier kan een verwijzing bevatten naar de volgende (verantwoordings-)informatie. Dit is geen onderdeel van de kwalificatie-eisen.

<u>Verantwoordingsinformatie</u>	4
<u>1. Beroepscompetentieprofielen (bcp)</u>	4
<u>2. Examenprofielen</u>	4
<u>3. Arbeidsmarktinformatie</u>	4
<u>4. Trends en ontwikkelingen</u>	4
<u>5. Beroepsvereisten</u>	6
<u>6. Bijzondere vereisten</u>	6
<u>7. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen</u>	6
<u>8. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs</u>	6
<u>9. Onderhoudsagenda</u>	6
<u>10. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie</u>	7
<u>11. Betrokkenen</u>	7
<u>12. Verblijfsduur 4 jarig</u>	9
<u>13. Aanvullende informatie</u>	9
<u>14. Certificaten</u>	9

Verantwoordingsinformatie

1. Beroepscompetentieprofielen (bcp)

Het kwalificatiedossier Tandartsassistent is gebaseerd op de volgende beroepscompetentieprofielen:

- [Beroepscompetentieprofiel Tandartsassistent](#)

2. Examenprofielen

<http://kwalificaties.s-bb.nl/Handlers/CohortOutputLibrary.ashx?linkcode=17>

3. Arbeidsmarktinformatie

Kans op werk

De kans op werk voor afgestudeerde tandartsassistenten (met diploma) is landelijk gezien ruim voldoende. Die kans wisselt in regio's tussen voldoende tot goed. De toekomstige arbeidsmarkt voor tandartsassistenten is wat onzeker doordat de tandartstarieven onder druk staan. Het is nog niet duidelijk wat dat betekent voor de werkgelegenheid van de ondersteunende functies in tandartspraktijken.

Van de gediplomeerden van de opleiding tandartsassistent stapt 34% over naar een vervolgstudie; 56% gaat direct werken. Van de laatste groep gaat 88% werken in een tandartspraktijk; slechts 8% gaat in een ziekenhuis aan de slag.

Kans op stage

Voor studenten van de opleiding tandartsassistent is de kans op stage landelijk gezien voldoende. De kans op stage verschilt per regio: in ongeveer 33% van de regio's is er een tekort aan stageplaatsen; in de rest zijn deze (ruim) voldoende. Vergeleken met het schooljaar 2012-2013 zijn er meer regio's met knelpunten.

In schooljaar 2013-2014 zijn er 2.400 studenten in opleiding. Dit is een toename met 7% ten opzichte van schooljaar 2012-2013. Er is een toename van BOL studenten en een afname van BBL studenten. Door enerzijds een toename van studenten en anderzijds de druk op de tandartstarieven is de verwachting dat de kans op stage voor tandartsassistent-studenten nog meer afneemt.

Voor actuele gegevens, zie www.kansopstage.nl en www.kansopwerk.nl

Bronnen

- DUO, studentenbestanden 2012-2013 en 2013-2014, peildatum okt. 2012 en okt. 2013
- Kans op Stage, Calibris, diverse peilmomenten in 2012, 2013 en 2014
- Kans op Werk, Calibris, nov. 2013
- Monitor Arbeidsmarkt en Onderwijs AG, Calibris, november 2013
- Regeerakkoord, Zorgakkoord en Sociaal akkoord, 2013
- DUO Market Research, rendement opleidingen Calibris, 2012 (bewerking Calibris, 2013)

4. Trends en ontwikkelingen

Wetgeving en regelgeving

Tijdens de werkuitvoering heeft de tandartsassistent te maken met verschillende wetten en regels. Veranderingen in de wet- en regelgeving hebben effecten op het werk van de tandartsassistent. Zij dient zich hiervan bewust te zijn en er naar te handelen. Dit is ook van belang in de communicatie met patiënten zodat zij de juiste voorlichting verstrekt.

Voorbeelden van deze wet- en regelgeving zijn:

- Wetten gericht op de kwaliteit van de zorg: Wet op de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (wet BIG)* en de Kwaliteitswet Zorginstellingen.

De tandartsassistent wordt in de wet BIG niet genoemd. Zij oefent wel een beroep uit op het gebied van de individuele gezondheidszorg en valt daarmee onder de werkingssfeer van de wet BIG.

- Wetten die gericht zijn op het versterken van de rechtspositie en (privacy)bescherming van patiënten: Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO, als onderdeel van het Burgerlijk Wetboek); Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP); wetten en daarop gebaseerde besluiten gericht op radiologie- en stralingsbescherming; Wet Verplichte Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling (per 1 juli 2013 van kracht).**

- Wetten gericht op besturing en financiering van de zorg: Zorgverzekeringswet (Zvw); de Regeling Zorgverzekering; Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) en Wet Marktordening Gezondheidszorg (WMG).

- Algemeen geldende regelgeving: de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek; Arbeidsomstandighedenwet; Arbeidstijdenwet en Arbeidstijdenbesluit en de Wet gelijke behandeling mannen en vrouwen. Deze opsomming is overigens niet uitputtend.

- Richtlijnen, zoals de Richtlijn Infectiepreventie, de Richtlijn Tandheelkundige Radiologie* en de Richtlijn patiëntendossier.

* Het door de tandartsassistent laten uitvoeren van voorbehouden handelingen (zoals handelingen m.b.t. radiologie) is toegestaan op grond van de Wet BIG en WGBO onder de volgende condities:

- in opdracht van een BIG-geregistreerd en dus zelfstandig bevoegd tandarts;
- indien de tandarts zich heeft vergewist van de bekwaamheid van de tandartsassistent én deze zichzelf bekwaam acht;
- de mogelijkheid tot toezicht en tussenkomst van de tandarts is verzekerd, doordat tandarts en tandartsassistent 'onder één dak' werken en de tandarts fysiek in de praktijk aanwezig is;
- aanwijzingen van de tandarts dienen te allen tijde te worden opgevolgd;
- de patiënt weet door welke functionaris hij behandeld wordt;
- de tandartsassistent vraagt de patiënt toestemming voor het uitvoeren van de voorbehouden handeling;
- de behandelgegevens worden vastgelegd in één patiëntendossier; de tandarts is dossierhouder en eindverantwoordelijk voor de inhoud.

** De wet Verplichte Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling is per 1 juli 2013 van kracht voor de sectoren gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg en justitie. De meldcode behelst een stappenplan dat duidelijkheid geeft over hoe te handelen bij vermoedens van geweld. Het betreft alle vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties, naast huiselijk geweld en kindermishandeling, ook seksueel geweld, ouderenmishandeling, eengerelateerd geweld en genitale verminking bij vrouwen. Het gaat om een wettelijke verplichting tot het hebben van een meldcode en een plicht tot zorgvuldig handelen, niet om een meldplicht. www.meldcode.nl

In de kwalificatiedossiers is de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling ondergebracht bij vakkennis en vaardigheden. In de uitwerking kan de onderwijsinstelling, indien aanwezig, gebruik maken van specifieke richtlijnen van branches.

In de kwalificatiedossiers op niveau 4 staat bij kennis:

- Heeft specialistische kennis van wet- en regelgeving waaronder: Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

In alle kwalificatiedossiers op niveau 3 en 4 bij vaardigheden:

- Herkent signalen van sociale problematiek waaronder huiselijk geweld, seksueel misbruik en kindermishandeling en onderneemt actie volgens wet- en regelgeving en het beleid/protocol van de organisatie.

Ontwikkelingen in de beroepsuitoefening

Tandheelkundige zorg is in de afgelopen decennia meer en meer teamwork geworden, met een variatie aan zorgaanbod. De kwaliteit van de tandheelkundige zorg is dan ook niet langer het resultaat van het werk van één tandarts, maar dat van verschillende tandheelkundige zorgverleners (NMT 2012).

De tandheelkundige zorg ontwikkelt zich van curatie (herstel van gebit) naar mondzorg waarbij het accent ligt op preventie en waarbij verschillende zorgverleners nauw met elkaar samenwerken.

Binnen het vakgebied is merkbaar dat het aantal tandartsassistenten dat doorgroeit via cursussen en opleidingen toeneemt. Dit wordt mede veroorzaakt door de toegenomen taakdelegatie waardoor de tandartsassistent met andere aspecten van de mondzorg geconfronteerd wordt.

De belangrijkste trends en ontwikkelingen zijn hieronder gecategoriseerd weergegeven. Bij elke categorie is aangegeven wat de effecten van de ontwikkelingen zijn op de taakuitvoering van de tandartsassistent.

Bedrijfsorganisatorisch

Om kwalitatief hoogwaardige zorg aan de patiënt te leveren, zijn tandheelkundige zorgverleners erop gericht om meer te gaan samenwerken. Het aantal groepspraktijken neemt gestaag toe ten opzichte van het aantal solopraktijken. Avond- en weekenddiensten worden in een aantal gevallen gecentraliseerd aangeboden voor een groter regionaal gebied.

Steeds vaker delegeert de behandelaar taken naar de tandartsassistent. Voor de tandartsassistent betekent dit, dat zij:

- vaker werkt in een team met meerdere collega's en een variatie aan zorgverleners binnen de tandheelkunde;
- ruimere ontwikkelmogelijkheden heeft doordat er meerdere disciplines/aandachtsgebieden aanwezig zijn, met veelal een positief effect op de arbeidssatisfactie;
- meer mogelijkheden tot taakdifferentiatie heeft, waarbij het pakket begrensd is;
- te maken krijgt met 'oprekken' van haar competenties door gedelegeerde taken ruimere mogelijkheden heeft voor parttime en flexibele werkverbanden;
- ruimere mogelijkheden heeft om door te stromen binnen en buiten de zorg.

Patiënten

De bevolking vergrijsd en is multicultureel en er bestaat een diversiteit aan leefstijlen en consumptiepatronen. Hierdoor variëren ook de problemen en aandacht voor mondzorg.

Een toenemend aantal ouderen is nog in het bezit van de eigen elementen. Hierdoor neemt de vraag naar complexe tandheelkundige behandelingen toe.

De huidige patiëntengroep is mondig en doet veelal zelf onderzoek naar mogelijke behandelwijzen via internet voordat men een tandheelkundige zorgverlener consulteert. Patiënten vragen op basis van de gevonden mogelijkheden een specifieke behandeling en verwachten meer uitleg. Ook willen zij in samenspraak met de behandelaar tot besluitvorming komen over de behandeling.

Voor de tandartsassistent betekent dit dat zij in het contact met de goed geïnformeerde en assertieve patiënten over adequate communicatieve vaardigheden moet beschikken. Dit vergt een continu beroep op haar (zelf)lerend vermogen en kennisontwikkeling.

Technologie en ICT

Technische ontwikkelingen maken dat er steeds meer mogelijkheden komen voor mensen om hun gebit te houden en/of te verbeteren. Deze mogelijkheden worden ook in toenemende mate in de eigen praktijk aangeboden; patiënten hoeven minder doorverwezen te worden.

Daarnaast wordt voor communicatie met de patiënt steeds vaker gebruik gemaakt van digitale media zoals sms- en e-mailmodules en sociale media.

Voor de tandartsassistent betekent dit dat zij te maken krijgt met nieuwe behandeltechnieken, technische hulpmiddelen en ICT-toepassingen, zoals digitale agendaplanning en dossiervorming. Zij zal vaker assisteren bij complexe behandelingen, digitaal de patiënt informeren over behandelafspraken, gegevens verwerken en uitwisselen met andere zorgverleners en herinneringen versturen via de mobiele telefoon. De communicatie met andere zorgverleners en patiënten kan gaan verlopen via beveiligde internetverbindingen, volgens de Wet Bescherming Persoonsgegevens en daarop gebaseerde richtlijnen van het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP).

Wet- en regelgeving

Tijdens de werkuitvoering heeft de tandartsassistent te maken met verschillende wetten en regels. Veranderingen in wet- en regelgeving hebben effect op het werk van de tandartsassistent, zoals bijvoorbeeld wijzigingen in de vergoedingslijst en de Richtlijn Infectiepreventie. De aandacht voor infectiepreventie waaronder reiniging, desinfectie en sterilisatie van het instrumentarium neemt toe. Ook het aantal richtlijnen neemt toe, bijvoorbeeld met de richtlijn overdracht medicatiegegevens, de richtlijn kindertandheelkunde en de richtlijn tandheelkundige hulp aan ouderen. Daarnaast brengt de inwerkingtreding van de wet 'Verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling' een extra verantwoordelijkheid met zich mee, als het gaat om het signaleren en melden van verwaarlozing en/of mishandeling. De tandartsassistent kan naast eigen signalerende taken in opdracht van de behandelaar taken hebben bij het toepassen van de meldcode.

De tandartsassistent dient zich bewust te zijn van deze wet- en regelgeving, zich deze kennis toe te eigenen en hiermee rekening te houden in de communicatie met de patiënt. Daarnaast moet het tandheelkundig handelen in toenemende mate verantwoord worden, iets dat meer of andere administratieve handelingen met zich mee kan brengen.

5. Beroepsvereisten

Niet van toepassing voor dit dossier

6. Bijzondere vereisten

Tandartsassistent

Nee

7. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen

Niet van toepassing voor dit dossier.

8. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs

Via het volgen van scholing en cursussen kan de tandartsassistent zich verder bekwamen /specialiseren tot bijvoorbeeld preventieassistent.

De gediplomeerde tandartsassistent kan mogelijk vrijstellingen krijgen voor onderdelen van andere mbo-opleidingen op niveau 4, zoals Mbo-Verpleegkundige of Tandtechnicus.

De gediplomeerde tandartsassistent heeft recht op doorstroming naar de hbo; zo kan zij doorstromen naar hbo-opleiding mondzorgkunde; deze leidt op tot mondhygiëniste.

9. Onderhoudsagenda

Onderwerp	Actie	Wie	Wanneer
Examenprofiel ZWS	Examenprofiel ZWS aanpassen aan nieuwe eisen	Paritaire commissie Sub-pc's Calibris	2014
Onderhoud kd's	Monitoren en zo nodig actie ondernemen/initiëren van visie, trends, wetenschap en ontwikkelingen in de beroepsuitoefening en op de arbeidsmarkt en dit jaarlijks plaatsen in onderhoudsperspectief	Paritaire commissie Sub-pc's Calibris	2014-2020
Ontwikkelingen beroepenstructuur en bcp's	Nieuwe bcp's en geactualiseerde bcp's worden aangeleverd door sociale partners	Sociale partners	2014-202

Actualisatie kwalificatiestructuur en kwalificatiedossiers	Op basis van nieuwe en/of geactualiseerde bcp's worden kwalificatiedossiers aangepast	Paritaire commissie Sub-pc's Calibris	2014-2020
Actuele thema's	Inspelen op actuele thema's zoals doelmatigheid en bpv i.r.t kwalificatiedossiers en kwalificatiestructuur	Paritaire commissie Sub-pc's Calibris	2014-2020
Technologische ontwikkelingen	Doorvertaling van technologische ontwikkelingen naar kd's, keuzedelen en servicedocumenten	Paritaire commissie Sub-pc's Calibris	2014-2020
Keuzedelen	Bepalen en ontwikkelen branche- en sectorspecifieke keuzedelen	Paritaire commissie Sub-pc's Calibris	2014-2020
Servicedocumenten	Gedurende de looptijd van de kd's door onderwijs en/of werkveld gewenste servicedocumenten i.r.t. kd's ontwikkelen	Paritaire commissie Sub-pc's Calibris	2014-2020
Algemene wet- en regelgeving	Monitoring algemene wet- en regelgeving. Zonodig gevolgen in kd's doorvoeren	Paritaire commissie Sub-pc's Calibris	2014-2020
Uitvoerbaarheid kwalificatiedossiers	Onderzoek naar uitvoerbaarheid van kwalificatiedossiers voor het werkveld en onderwijs	Paritaire commissie Sub-pc's Calibris	2014-2020
Uitvoerbaarheid keuzedelen	Onderzoek naar uitvoerbaarheid van keuzedelen voor het werkveld en onderwijs	Paritaire commissie Sub-pc's Calibris	2014-2020

10. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie

Categorie	Kruis aan welke categorie van toepassing is :	Omschrijving
Categorie 1: Nieuw dossier		Dit dossier zat voorheen niet in de kwalificatiestructuur. Nadere toelichting is niet nodig.
Categorie 2: Nieuwe elementen		Dit betreft sterk gewijzigde dossiers waarop de Toetsingskamer een ingangstoets heeft uitgevoerd. Er is sprake van nieuwe of samengevoegde kwalificaties, certificeerbare eenheden, bcp's, etc. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 3: Wijzigingen	x	Er zijn zaken gewijzigd in een bestaand dossier. Bijvoorbeeld inhoudelijke wijzigingen in de kerntaakbeschrijving of de werkprocessen. Ook kleinere wijzigingen, zoals het toevoegen van matrices voor rekenen/wiskunde, het herstellen van spelfouten, herformuleringen die geen betekenisverschillen inhouden en beperkte tekstuele wijzigingen vallen hieronder. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 4: Ongewijzigd		Dossier is volledig ongewijzigd. Nadere toelichting is niet nodig.

Het resultaat van werkproces B1-K2-W4 is aangepast.

11. Betrokkenen

Implementatietoets 2013

In maart 2013 is het kwalificatiedossier uitvoerig besproken in de implementatietest van de MBO-Raad, door vertegenwoordigers uit onderwijs en exameninstellingen. De voorstellen vanuit de implementatietoets zijn door de (sub)paritaire commissie (al dan niet) bekrachtigd, waarna de dossiers conform bijgesteld zijn.

Werkgroepen kwalificatiedossier 2013

Werkveld- en onderwijspartijen uit de (sub)paritaire commissie hebben uit hun achterban leden afgevaardigd om zitting te nemen in de diverse werkgroepen kwalificatiedossier. De leden hebben de taak om de inhoud van het dossier te valideren.

In 2013 heeft Calibris (volgens bovenstaande werkwijze) voor elk dossier een werkgroep van relevante deskundigen georganiseerd: in februari en april. De voorstellen vanuit de werkgroepen zijn door de (sub)paritaire commissie (al dan niet) bekrachtigd, waarna de dossiers conform bijgesteld zijn.

Specifiek voor dit kwalificatiedossier

Voor het kwalificatiedossier Tandartsassistent zijn geen werkgroepbijeenkomsten belegd in het voorjaar 2013, maar is er gekozen het kwalificatiedossier voor te leggen aan de werkgroep, via een mailbevraging tweede helft van mei. Hiervoor is gekozen omdat

het in april nog niet duidelijk was welke veranderingen er in het kwalificatiedossier zouden worden opgenomen n.a.v. het op dat moment in ontwikkeling zijnde nieuwe BCP Tandartsassistent.

Gebruikerstest 2014

Op 7 en 8 januari 2014 is het kwalificatiedossier besproken in een gebruikerstest met vertegenwoordigers van onderwijs en werkveld.

De volgende centrale vragen zijn daarbij aan het gebruikerspanel voorgelegd:

1. Is in het kwalificatiedossier het beroep resp. de beroepen herkenbaar beschreven?
2. Is het mogelijk om op basis van het kd de examinering goed vorm te geven?
3. Is het mogelijk om op basis van het kd een goed curriculum te ontwikkelen?
4. Is het mogelijk om op basis van het kd de bpv goed vorm te geven?
5. Is het kwalificatiedossier: herkenbaar, uitvoerbaar, betaalbaar, organiseerbaar?

Op elk van de vijf vragen is er per profiel/kwalificatiedossier een ja/nee met argumenten opgesteld. De uitkomsten van de gebruikerstest zijn besproken in de sub-pc en na akkoord van de sub-pc zijn, indien van toepassing, voorgestelde wijzigingen verwerkt in de definitieve versie van het kwalificatiedossier.

Sub-paritaire commissie

Namens onderwijs (MBO Raad en NRTO)
Teamleider AG Horizon College
Beleidsmedewerker MBO Raad
Beleidsadviseur MBO Raad
Directeur Gezondheidszorg, Welzijn en Laboratoriumtechniek Nova College
Afdelingsmanager Regio College
Afdelingsmanager ROC Midden Nederland
Ontwikkelaar modules bij- en nascholing voor doktersassistenten

Namens werkgeversorganisaties
Beleidsmedewerker LHV (KNMG)
Beleidsmedewerker SBA
Medewerker KNMP
Beleidsmedewerker KNMP
Zelfstandig trainer organisatiebureau en eventsorganisator
Beleidsadviseur kwaliteit NMT

Namens werknemersorganisaties
Bestuurslid NVDA
Voorzitter Optima Farma
Beleidsmedewerker NVFZ
Hoofd afdeling Klinische farmacologie en apotheek NVZA
Juridisch medewerkster NU'91

Voorzitter sub-paritaire commissie, Onderhandelaar en belangenbehartiger VakbondZL

Paritaire Commissie
Namens Onderwijs (MBO Raad en NRTO)
Directeur ROC Zadkine
Manager Onderwijs NHA
Lid sectordirectie Gezondheidszorg, Welzijn en Sport Deltion College
Directeur Welzijn en Educatie Horizon College
Directeur mbo College voor Mens en Maatschappij ROC van Twente
Directeur Gezondheidszorg, Welzijn en Laboratoriumtechniek Nova College

Namens werkgeversorganisaties
Beleidsmedewerker Opleidingen Actiz
Bestuurslid WOS
Senior beleidsadviseur VGN
Beleidsadviseur GGZ Nederland

Namens werknemersorganisaties
Arbeidsvoorwaardenadviseur ABVAKABO FNV
Juridisch medewerkster NU'91
Assistent bestuur FNV Sport
Adviseur CNV Publieke Zaak

Voorzitter paritaire commissie, Onderhandelaar en belangenbehartiger VakbondZL

Bestuur
Namens Onderwijs (MBO Raad en NRTO)
Voorzitter College van Bestuur Friesland College
Lid College van Bestuur ROC Aventus
Directeur Onderwijsgroep Capabel

Namens werkgeversorganisaties
Manager afdeling Kwaliteit en Arbeid NVZ
Lid Raad van Bestuur MaasDuinen

12. Verblijfsduur 4 jarig

Niet van toepassing voor dit dossier.

13. Aanvullende informatie

Subsidieregeling Hepatitis

Er is een subsidieregeling voor tegemoetkoming in de kosten van vaccinatie Hepatitis B voor deelnemers aan MBO- en HBO-onderwijs. Deelnemers in bepaalde zorg- en welzijnsopleidingen van het MBO en HBO die stage- en werkervaring opdoen, moeten uit het oogpunt van arbeidsomstandigheden vanwege gezondheidsrisico's voldoende beschermd worden tegen Hepatitis B. Om die reden kunnen zij zich laten vaccineren. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft besloten om te voorzien in een tegemoetkoming van de kosten voor de vaccinatie tegen Hepatitis B. De subsidie is aan te vragen door onderwijsinstellingen en is gestart vanaf het schooljaar 2008-2009. Voor informatie zie: www.minvws.nl/nieuwsberichten/16-06-2008.

14. Certificaten

N.v.t.